

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „GJ Magma“ 2017-05-17 Nr. (28.2)-A4-5181
UAB „Kaistata“ Į 2017-01-23 Nr. AS-998
Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijai
Nacionalinio visuomenės sveikatos centro
prie sveikatos apsaugos ministerijos
Kaišiadorių departamentui
Kauno apskrities priešgaisrinės gelbėjimo
valdybos
Kaišiadorių PGT
Kultūros paveldo departamento prie Kultūros
ministerijos Kauno teritoriniam padaliniiui
Kopija
Kauno regiono aplinkos apsaugos departamentui

ATRANKOS IŠVADA DĖL POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PLANUOJANT NAUDOTI KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ŽIEŽMARIŲ SMĖLIO IR ŽVYRO TELKINIO NAUJĄ PLOTĄ

1. Informaciją pateikė: UAB „GJ Magma“, Vaidevučio g. 18, LT-08402 Vilnius, tel. (8 5) 2318178, el. p. gjmagma@gmail.com.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas: UAB „Kaistata“, Stasiūnų k., Žiežmarių apyl. sen., Kaišiadorių r. sav., LT-56139, tel. +370 346 52524, el. p. jkoklevicius@gmail.com.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas: Žiežmarių smėlio ir žvyro telkinio naujo ploto naudojimas. Atranka atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 (aktuali redakcija 2013-06-27) 2 priedo 2.3. punktu „Kitų naudingųjų iškasenų kasyba ar akmens skaldymas (kai kasybos plotas mažiau kaip 25 ha, bet daugiau kaip 0,5 ha)“.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta (apskritis, miestas, rajonas, kaimas). Planuojamas naudoti Žiežmarių smėlio ir žvyro telkinio naujas plotas yra Kauno apskrityje, Kaišiadorių rajono savivaldybėje, nuo Kaišiadorių miesto centrinės dalies nutolęs 6 km į pietryčius, Žiežmarių apylinkės seniūnijoje, Triliškių kaime. Planuojamas naudoti plotas patenka į penkis žemės ūkio (kad. Nr. 4958/0001:134, 4958/0001:136, 4958/0001:140, 4955/0002:388, 4955/0002:434) ir šešis miškų ūkio (kad. Nr. 4958/0001:57, 4958/0001:139, 4958/0001:141, 4955/0002:44, 4955/0002:387, 4955/0002:443) paskirties žemės sklypus. Gavus Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau - LGT) leidimą telkinio naujo ploto naudojimui, žemės sklypų pagrindinė naudojimo paskirtis naudojimo planu bus keičiama į kitą, numatant naudojimo būdą kasybos laikotarpiui – naudingųjų iškasenų teritorijos. Šiuo metu nagrinėjamo ploto didžioji dalis (nepilnai 17 ha) yra priskirta IV grupės ūkiniams miškams. Pagal Lietuvos Respublikos Miškų įstatymo (1994 m. lapkričio 22 d. Nr. I-671) II skyriaus, 11 straipsnio, 4 punktą miško žemėje galimas naudingųjų

iškasenų eksploatavimo teritorijų formavimas ir naudojimas, kai nėra galimybės šių iškasenų eksploatuoti ne miško žemėje savivaldybės teritorijoje arba kai baigiamas eksploatuoti pradėtas naudoti telkinys ar jo dalis, dėl kurių yra išduotas leidimas naudoti naudingąsias iškasenas. PAV organizatoriaus buvo kreiptasi į LGT su prašymu pateikti visų nenaudojamų smėlio ir žvyro telkinių sąrašą, kurie yra Kaišiadorių rajono savivaldybėje ne miško žemėje ir LGT pateiktame 2017-01-03 d. rašte Nr. (7)-1.7-18 nurodyta, kad Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje nėra daugiau nenaudojamų smėlio ir žvyro telkinių ne miško žemėje. Telkinys yra išsidėstęs mažai urbanizuotoje, miškingoje vietovėje. Greta esantys, besiribojantys suformuoti žemės sklypai, pagrindė taip pat yra miškų ir žemės ūkio paskirties. Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane, žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje, planuojamas naudoti Triliškių smėlio ir žvyro telkinio naujas plotas nenurodytas kaip naudingųjų iškasenų teritorija. Rajono bendrajame plane atspindėtas tik šiuo metu eksploatuojamas, dar 1977 metais detalai išžvalgytas Žiežmarių smėlio ir žvyro telkinys, kurį beveik iš visų pusių supa planuojamas naudoti plotas. Artimiausios sodybos nuo planuojamo naudoti telkinio yra nutolusios atitinkamai 110, 285, 330, 400 m ir didesniais atstumais.

5. Planuojamos ūkinės veiklos aprašymas. Bendrai planuojamas naudoti plotas apima 23,69 ha, kuriame detalai išžvalgyti ištekliai. Nagrinėjamas plotas susideda iš trijų blokų (I blokas – 18,07 ha, II blokas – 2,01 ha, III blokas 3,61 ha ploto), kuriuos skiria elektros perdavimo linija ir viešo naudojimo kelias. Birių naudingųjų iškasenų kasybai, kai pasirinktos gavybos apimtys siekia 80 tūkst. m³/metus, naudojamas ekskavacijos būdas, o gruntai pervežami automašinomis. Kasyba numatytame žemės plote bus vykdoma šiltuoju metų laiku (173 pamainos). Pagrindiniai išteklių gavybos ir išsijotos produkcijos pakrovimo darbai bus atliekami krautuvu CAT 950K (172/234 kW/AG, kaušo talpa 3,5 m³). Visa iškasta žaliava iš kledo bus perdarbama mobilioje sijojimo mašinoje Metso Lokotrack ST3.5 (75/100 kW/AG) išrūšiuosiančioje žaliavą į keletą skirtingų frakcijų. Šis sijotuvas yra mobilus, turintis vidaus degimo variklį ir judantis kartu su gavybos frontu. Sijojant žaliavą paprastai nekyla dulkių, nes apdirbamas smėlis ir žvyras turintis daug natūralios drėgmės. Vikšrinis ekskavatorius CAT 336E L (224/300 kW/AG, kaušo talpa 1,7 m³) pagrindė bus naudojamas atliekant nuodangos darbus bei kasant apvandenintą klodą iš gilesnių gavybos pakopų. Nuodangos darbuose, nuimant dirvožemį ir kitus dangos gruntus, kasybos aikštelės palyginimui, rekultivavimo, kelių tvarkymo ir kituose paviršiaus lyginimo darbuose bus naudojamas buldozeris CAT D6K2 (97/130 kW/AG). Produkcija vartotojams iš karjero bus pervežama didelės keliamosios galios sunkvežimiais MAN TGS 35.400 (294/400 kW/AG, keliamoji galia 21 t).

Prieš pradėdant darbus telkinio miškinguose plotuose bus iškirsti medžiai plote, kuriame bus vykdomi kasybos darbai sekančiais metais (apie 3,3 ha). Miškas bus kertamas palaipsniui pagal suderintus miškotvarkos projektus, kol bus atidengtas visas karjero plotas. Iškirtus mišką seks nuodangos darbai, kurių metu dirvožemis ar kasybos paveiktose vietose naujai susiformavęs augalinis sluoksnis bus nuimamas buldozeriu ir sustumiamas į pylimus, formuojamus palei išteklių apskaičiavimo kontūrą (planuojamos vidutinės metinės dirvožemio nuėmimo apimtys - apie 5000 m³). Iš telkinio vidinėje dalyje sustumtų laikinų pylimų, dirvožemis bus kraunamas ekskavatoriumi į sunkvežimius ir pervežamas į aplink karjerą formuojamus pylimus arba tiesiai į rekultivuojamus plotus. Telkinio pakraščiuose suformuotų dirvožemio pylimų aukštis sieks iki 3 m, pagrindo plotis iki 11-12 m. Nuėmus dirvožemio sluoksnį bus nukasami likę dangos gruntai (priesmėlis, priemolis), kurių vidutinis storis apie 1,2 m (planuojamos metinės dangos gruntų nuėmimo apimtys apie 36000 m³). Šie dangos gruntai bus sandėliuojami karjero pakraščiuose arba laikinuose pylimuose karjero viduje, vėliau juos panaudojant rekultivuojant karjerą. Likusių dangos gruntų nuėmimui pagrindė bus naudojamas ekskavatorius ir juos pervežantys sunkvežimiai. Nuėmus dangos sluoksnį, sausas naudingasis klotas bus kasamas krautuvu ir iš karto pilamas į mobilią sijojimo mašiną išrūšiuojimui ir tik po išrūšiuojama. Išrūšiuota produkcija tuo pačiu krautuvu bus pakraunama į sunkvežimius ir išvežama vartotojams. Planuojama, kad 80 tūkst. m³ produkcijos kiekis nagrinėjamame plote bus iškastas apytiksliai per 30 metų. Eksploatacijos metu ištekliai bus išvežami didelės keliamosios galios sunkvežimiais, kurie vidutiniškai padarys 40 reisų per pamainą. Telkinio paviršiuje esantis dirvožemio

ir naujai susiformavęs augalinis sluoksnis, prieš atidengiant bus nuvalomas ir susandėliuojamas pylimuose bei apsejamas žolių mišiniu. Tai apsaugos jį nuo taršos ir defliacijos. Rekultivuojant iškastą plotą, derlingasis sluoksnis karjero šlaituose ir aplink vandens telkinį bus pilnai atstatytas. Vanduo iš susidarysiančio telkinio nebus naudojamas. Iš apvandeninto klodo iškastas smėlis ir žvyras bus pilami į pylimus nusausėjimui, o perteklinė drėgmė sugrįš atgal į gruntinius vandenis. Kasant smėlį ir žvyrą iš apvandeninto sluoksnio iki vandens lygio dar bus paliekamas 1 m sauso klodo sluoksnis, kad kasybos technika neklimptų ir nekomplikuotųsi kasybos darbai. Iškasus naudinguosius išteklius, rekultivuojant karjerą jame bus sodinamas ūkinis miškas. Kasant smėlį ir žvyrą bei jį perdirbant, atliekų nesusidarys, nes viskas bus sunaudojama, o likusiais dangos gruntais bus rekultivuotas karjeras. Dangos gruntais bus nulėkštinti šlaitai, nelygumai bei užpiltos sekliausios vandens baseino vietos.

Planuojamame naudoti plote augantis miškas yra IV grupės, priskiriamos ūkinės paskirties miškams. Vyraujančios medžių rūšys yra pušys, beržai, baltalksniai, drebulės. Ūkiniu požiūriu, neskaitant pušų, tai vienos iš mažiausiai vertingų medžių rūšių. Paprastai ūkinės paskirties miškuose, kurie sudaro didžiąją dalį Lietuvos miškų, visi medžiai iškertami pasiekę savo ūkinę brandą, kaip ir buvo padaryta šiuo atveju prieš keliasdešimt metų. Visi miško kirtimai planuojamame plote bus vykdomi palaipsniui, pagal parengtus miškotvarkos projektus.

Miško kirtimai bus vykdomi kas metus tik tokiam plote, kuris bus reikalingas metinėms smėlio ir žvyro gavybos apimtims įvykdyti (šiuo atveju plotas sudarytų apie 3 – 4 ha).

Planuojamame smėlio ir žvyro gavybai telkinio plote augantis ūkinės paskirties miškas, gamtosaugine prasme neturi ypatingos vertės. Tai nėra išskirtinis biotopas patrauklus saugomoms ir retoms gyvūnų bei augalų rūšims, kurioms reikalingos labai specifinės aplinkos sąlygos. Tokiuose miškuose nuolat vykdomi einamieji, sanitariniai kirtimai, naikinamas trakas ir vykdomos kitos ūkinės priemonės didinančios bendrą medienos prieaugį. Vertinamame plote ir aplink jį nėra aptikta jokių Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių. Kasybos metu pažeidus nagrinėjamą plotą nebus sutrikdyta natūrali gamtinė rūšių pusiausvyra. Baigus smėlio ir žvyro kasybą, neapvandenintoje dalyje rekultivuojant karjerą bus sodinamas vėl tas pats iki šiol čia augęs miškas. Toks pats miškas šiuo metu auga ir seniau eksploatuotose vietose. Pagal Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenis nagrinėjamame plote, ties pietine riba yra fiksuotas Raudonojoje knygoje esantis augalas – Siauralapė plautė (*Pulmonaria augustifolia*), tačiau per eilę metų nuo 1956 m. paskutinės šio augalo radavietės fiksacijos vietos jo buveinė kardinaliai buvo pakeista vykdamas miško kirtimus. Šiuo metu šio augalo radavietė yra laukas apaugantis savaiminio išsėjimo medžiais ir nebetinkama kaip buveinė augimui. Bet kuriuo atveju, pakraščio juostoje ties augalo radaviete smėlio ir žvyro gavyba nebus vykdoma, kadangi išteklių kasybą šia kryptimi riboja magistralinio kelio 70 m pločio apsaugos zona, kurioje karjero įrengimas yra negalimas. Kitos saugomos rūšys nuo planuojamos teritorijos fiksuotos daug didesniais atstumais, o jų radavietės yra Strošiūnų kraštovaizdžio draustinyje ir karjere vykdoma veikla joms neturės jokio tiesioginio poveikio.

Visi planuojamame eksploatuoti telkinyje dirbsiantys taršos šaltiniai bus mobilūs. Jiems dirbant karjere pagrindiniai veiksniai galintys sukelti neigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai bus triukšmas bei į orą iš vidaus degimo variklių išmetami teršalai. Visa produkcija iš telkinio bus išvežama pro vietinės reikšmės kelią, kuris naudojamas produkcijos išvežimui ir iš šiuo metu veikiančio karjero. Iš vietinės reikšmės žvyrkelio sunkusis transportas išvažiuos tiesiai į magistralinį kelią Vilnius – Kaunas – Klaipėda, kuriuo toliau bus gabenama vartotojams. Palei išvežimo žvyrkelio atkarpą iki magistralinio kelio nėra nei vienos faktinės gyvenamosios sodybos ar planuojamos gyvenamosios teritorijos. Išvežimo žvyrkelio atkarpą iki magistralinio kelio sausros metu numatoma reguliariai laistyti. Kad nesusidarytų papildomo dulketumo pervežimo metu, sunkvežimių kėbulai bus dengiami tentais. Visa iškasta žaliava bus perdirbama telkinio viduje esančia sijojimo mašina, kuri dirbs atitaukta nuo telkinio pakraščio iki jos krautuviu privežant žaliavą. Sijotuvai prie karjero pakraščio nedirbs arčiau nei 50 m atstumu, jo padėtis nuolat keisis, judant gavybos frontui. Pagal pateiktus skaičiavimus, atliktus pagal Lietuvos standartą LST ISO 9613-2:2004 en, bendras suminis visų mechanizmų triukšmas sudarys 41,15 dB(A) artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje nuo triukšmo šaltinių emisijos taško ir neviršys leistino 55 dB(A) lygio.

Dirbant technikai karjere susidarys tarša nuo vidaus degimo variklių, deginant kurą. Planuojama, kad visi karjere dirbantys mechanizmai per metus sudegins apie 45 tonas dyzelinio kuro ir į aplinką per metus išmes apie 9,20 t teršalų.

Pabaigus smėlio ir žvyro kasybą, rekultivuojant karjerą visoje neapvandenintoje karjero dalyje bus sodinamas miškas.

Baigus poveikio aplinkai vertinimo procedūras, po leidimo naudoti žemės gelmių išteklius gavimo planuojamoje teritorijoje, teisės aktų nustatyta tvarka bus rengiamas specialusis teritorijų planavimo dokumentas – žemės gelmių naudojimo planas, kuriuo taip pat bus pakeista žemės naudojimo paskirtis.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas. Planuojamas naudoti plotas nepatenka į saugomas teritorijas. Žiežmarių smėlio ir žvyro telkinio naujas plotas yra išsidėstęs netoli Strošiūnų kraštovaizdžio draustinio, tačiau į jį nepatenka ir tiesiogiai ribomis su juo nesiriboja. Arčiausiai draustinio yra išsidėstęs telkinio kasybos darbų pažeistas III išteklių apskaičiavimo blokas, kurio riba nuo saugomos teritorijos nutolusi 10 m (skiria vietinės reikšmės kelias). Šiaurinę telkinio dalį, I išteklių apskaičiavimo bloką, nuo Strošiūnų kraštovaizdžio draustinio skiria 35 m pločio elektros perdavimo linijos zona. Artimiausia Natura 2000 saugoma teritorija svarbi buveinių apsaugai yra Strėvininkų miškas, esantis už 5,9 km į vakarus. Artimiausia Natura 2000 teritorija svarbi paukščių apsaugai yra Būdos – Pravieniškių miškai, nutolę 7,75 km į šiaurės vakarus.

6. Pastabos, pasiūlymai:

6.1. Žiežmarių smėlio ir žvyro telkinio naujo ploto naudojimas bus galimas tik pakeitus pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį bei pakeitus rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinius.

6.2. Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis turi būti vykdomas vadovaujantis Miškų įstatymo 11 straipsnio nuostatomis ir Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. 1131.

6.3. Žemės gelmių naudojimo planas turi būti rengiamas vadovaujantis Žemės gelmių naudojimo planų rengimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. vasario 17 d. įsakymu Nr. D1-145.

6.4. Vykdomos veiklos metu, paaiškėjus, kad daromas didesnis poveikis aplinkai už informacijoje atrankai dėl poveikio aplinkai vertinimo pateiktus arba teisės aktuose nustatytus rodiklius, veiklos vykdytojas privalės nedelsiant taikyti papildomas poveikį aplinkai mažinančias priemones arba mažinti veiklos apimtį/nutraukti veiklą.

6.5. Karjero kasyba, paveiktos žemės rekultivacija turi būti atliekama dalimis, lygiagrečiai vykdomiems karjero eksploatacijos darbams.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą.

7.1. Planuojamos veiklos teritorija nepatenka į saugomas teritorijas, žemės sklype istorinių, kultūrinių ir archeologinių vertybių nėra.

7.2. Vertinamame plote ir aplink jį nėra aptikta jokių Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių. Pagal Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenis saugomų rūšių planuojamoje naudoti teritorijoje nefiksuojaamos nuo 1957 metų. Planuojamame naudoti plote augantis miškas yra IV grupės, priskiriamos ūkinės paskirties miškams. Visi miško kirtimai planuojamame plote bus vykdomi palaipsniui, pagal parengtus miškotvarkos projektus. Iškasus naudinguosius išteklius, rekultivuojant karjerą jame bus sodinamas ūkinis miškas. Planuojama ūkinė veikla žymaus ilgalaikio poveikio biologinei įvairovei ir miško ekosistemai neturės.

7.3. Išteklių gavyba numatoma tęsti ir plote, kuriame naudingosios iškasenos jau buvo eksploatuojamos eilę metų.

7.4. Baigus telkinio eksploataciją dalyje karjero susidarys vandens telkinys, o neapvandeninta karjero dalis bus apsodinta mišku, taip bus sukurta rekreacinė aplinka.

7.5. Vadovaujantis informacijoje pateiktais triukšmo sklaidos skaičiavimais planuojamame karjere skleidžiamas triukšmas neviršys ribų nustatytų higienos normoje. Pagal atliktus standartu numatytus skaičiavimus, prie nepalankiausių sąlygų, kai mechanizmai dirba arčiausiai gyvenamosios aplinkos, triukšmo lygis yra neaukštas.

7.6. Eksploatuojant telkinį gamybinių atliekų nesusidarys, vanduo nebus naudojamas, aplinkos oras bus teršiamas tik telkinyje dirbančių mechanizmų.

7.7. Yra pateiktas Lietuvos geologijos tarnybos raštas, kad Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje nėra ne miško žemėje detaliam išžvalgytų nenaudojamų smėlio ir žvyro telkinių.

8. Priimta atrankos išvada: atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi, priimama atrankos išvada – Kaišiadorių rajono Žiezmarių smėlio ir žvyro telkinio naujo ploto naudojimui - poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Apie priimtą atrankos išvadą pranešti visuomenei Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370, nustatyta tvarka. Užsakovas ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas turi raštu informuoti atsakingą instituciją apie pranešimo paskelbimą minėtame tvarkos apraše nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridėdamas laikraščius, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas.

Atrankos išvada galioja 3 metus nuo jos viešo paskelbimo dienos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 9 ir 10 dalies nuostatomis, suinteresuota visuomenė per 20 darbo dienų nuo atrankos išvados paskelbimo dienos turi teisę teikti atsakingai institucijai, šiuo atveju Aplinkos apsaugos agentūrai pasiūlymus persvarstyti atrankos išvadą, kiti poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviai: planuojamos ūkinės veiklos organizatorius, poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas ir poveikio aplinkai vertinimo subjektai per 10 darbo dienų nuo atrankos išvados gavimo dienos turi teisę pateikti atsakingai institucijai motyvuotą prašymą persvarstyti atrankos išvadą arba šis sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius įgaliota Poveikio aplinkai vertinimo
departamento direktorė

Justina Černienė